

آموزش مهارت‌های نوشتاری

(نگارش و انشا)

دوره اول متوسطه

پایه هفتم

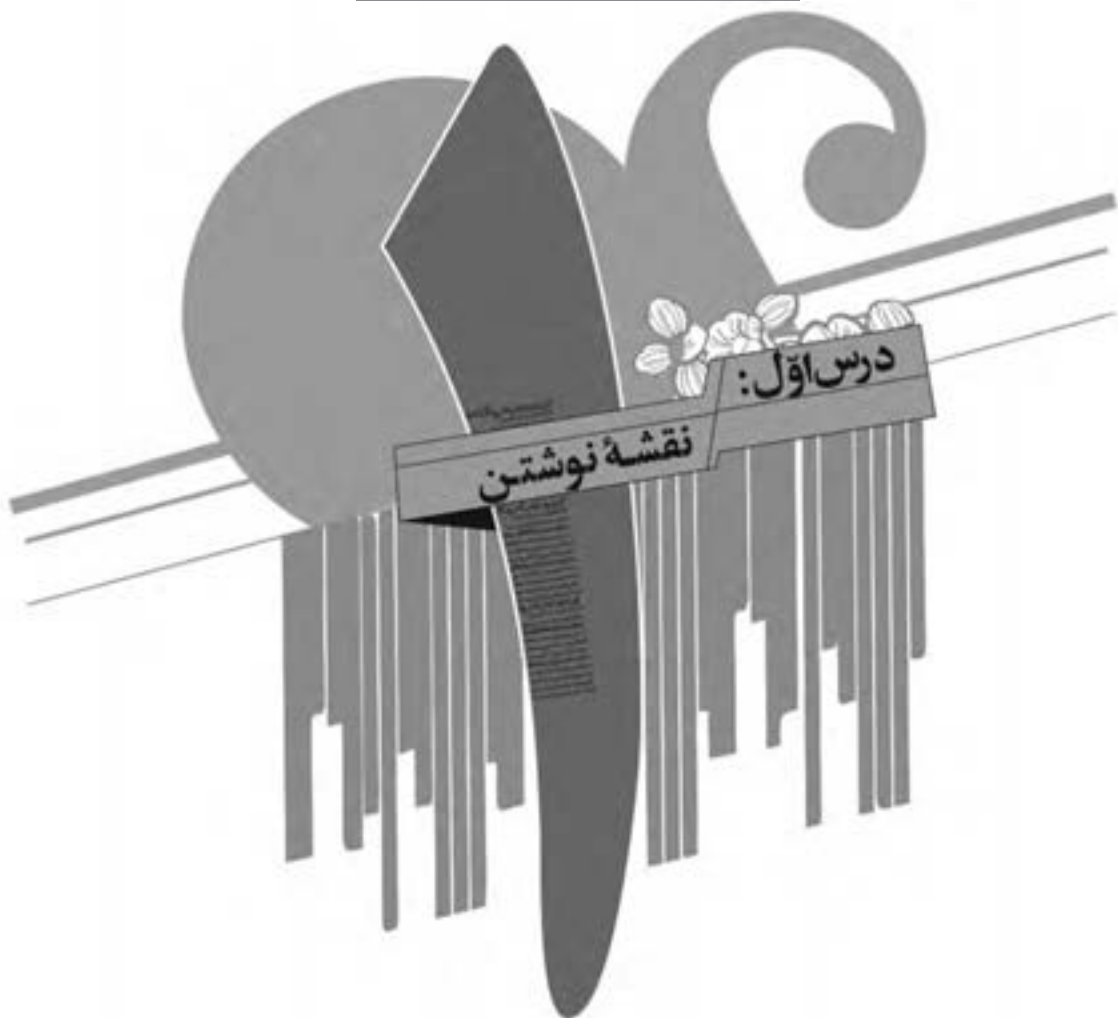
۱۰۱/۱

بخش دوم

بررسی درس‌های

باز، مضمون
په

مامی نویسیم تا
آکامی خود را از زندگی خود افزایش دهیم.
مادر سخته اکنون و بانگاه به گذشته
می نویسیم تا
طعم زندگی را دوباره بچشمیم ...
مامی نویسیم تا زندگیمان را اعتلا دهیم،
تا خود را بر کشیم
و به خود بیاموزیم که با دیگران سخن بگوییم.

اهداف درس

- آشنایی با سازماندهی ذهنی برای نوشتن یک اثر
- تقویت توانایی طبقه بندی ذهن و نوشته
- تقویت مهارت گسترش متن
- تقویت علاقه و نگرش مثبت نسبت به کاربرد مهارت‌های نوشتن
- آشنایی با ساختار یک نوشته
- آشنایی با اصول و قواعد نگارشی
- تقویت توانایی تشخیص، تولید و تحلیل دانش‌آموزان
- پرورش مهارت تصویرخوانی و تصویرنویسی

■ آموزش محتوا

برنامه پیشنهادی آموزش محتوای هر درس این کتاب، در سه جلسه، ارائه

می‌شود:

جلسه اول
۱- تدریس درس
۲- فعالیت نگارشی اول

تدریس درس

در این بخش، با دو چیز به طور درهم تنیده، رویارویم :

الف) جوهره محتوایی

ب) روش ارائه و آموزش محتوا

مقصود از جوهره محتوایی، بیان فشرده و چکیده‌ای از درونمایه درس و اشاره به مفاهیم کلیدی آن است. پس از آشنایی با جانمایه محتوا، چگونگی ارائه و شیوه آموزش پیش می‌آید.

مفهوم کلیدی این درس، ایجاد ساختار روشن نوشته و طرح نقشه ذهنی آن است. نقشه نوشتن راهی است برای ایجاد، تصویر کردن، ساختاردهی و طبقه‌بندی دنیای ذهن و تصمیم‌سازی. با استفاده از نقشه نوشتن می‌توان به سرعت ساختار یک موضوع را شناسایی و همچنین ارتباط بین اجزای سازنده موضوع را درک کرد. استفاده از نقشه نوشتن به ذهن نظم می‌بخشد و کار نوشتن را ساده‌تر می‌کند.

برای آموزش محتوای این درس، روش‌های زیر، مناسب است :

○ روش کارایی گروه

○ روش ارزیابی عملکرد

○ الگوی بارش مغزی

○ پرسش و پاسخ

○ روشن‌سازی طرز تلقی

برای تدریس برخی از درس‌ها می‌توان از ترکیب چند روش استفاده کرد. برای

آموزش درس اول می‌توان از روش «پرسش و پاسخ» و «روشن‌سازی طرز تلقی» به شیوه زیر بهره جست :

یکی از روش‌هایی که تقریباً در بیشتر فعالیت‌های آموزشی و شیوه‌های تدریس از آن استفاده می‌شود، روش پرسش و پاسخ است. روش پرسش و پاسخ برای ایجاد انگیزه، تحریک حس کنجکاوی، تقویت فکر و فعال شدن دانش‌آموزان مورد استفاده قرار می‌گیرد. این روش به روش سقراطی شباهت دارد و روش مذاکره و گفت‌وگو نیز خوانده می‌شود.

پس از خواندن متن درس اول، معلم فرصت مناسبی را برای پرسش و پاسخ مشخص می‌کند. هدف از این کار این است که دانش‌آموزان به تفکر دربارهٔ مفهوم جدید «نقشهٔ نوشتن» بپردازند.

خوب سؤال کردن، هنری است که به خوب درس دادن کمک بسزایی می‌کند. پرسش مناسب نقش بسیار زیادی در برانگیختن دانش‌آموزان به استدلال و تفکر دارد و معلم با این فن می‌تواند دانش‌آموزان را به یادگیری بیشتر ترغیب کند و به فعالیت‌های کلاس تنوع بخشد. همچنین با این روش، اعتماد به نفس و قدرت اظهار وجود دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد.

سؤالاتی که معلم در این بخش مطرح می‌کند، می‌تواند به این ترتیب باشد:

- آیا تا به حال برای انجام کاری نقشه کشیده‌اید؟
- نقشه چه کمکی به شما می‌کند؟
- «نقشهٔ نوشتن» چه تأییراتی بر نوشتهٔ شما دارد؟
- چه وقت خواننده از خواندن نوشتهٔ شما احساس سردرگمی می‌کند؟
- آیا «نقشهٔ نوشتن» تأییری بر روشن تر شدن موضوع نوشته‌تان برای خواننده دارد؟

* مهارت سؤال کردن یکی از مهم‌ترین مهارت‌های معلمان در کلاس است.

نکاتی دربارهٔ طرح سؤال

- سؤال باید حتی‌الامکان مختصر باشد.
- پاسخ سؤال نباید بلی یا خیر یا یک جملهٔ کوتاه و از قبل آماده شده باشد؛ بلکه دانش‌آموز را به تفکر وادارد.

○ سؤال باید خطاب به همهٔ دانش‌آموزان کلاس باشد تا همهٔ آنها برای پیدا کردن جواب فکر کنند، ولی برای پاسخگویی به سؤال، یکی از دانش‌آموزان را انتخاب می‌کنیم و اگر پاسخ کافی نبود، سایر دانش‌آموزان می‌توانند به آن سؤال پاسخ دهند.

پس از مرحلهٔ پرسش و پاسخ با بهره‌گیری از روش روشن‌سازی طرز تلقی، جملات ناقصی دربارهٔ نقشهٔ نوشتن توسط معلم مطرح می‌شود و دانش‌آموزان با تکمیل جملات، نظر خود را در گروه‌ها ارائه می‌دهند. سپس دانش‌آموزان به صورت گروهی طرز تلقی دوستان

خود را ارزیابی می‌کنند.

معلم می‌تواند از جملات ناتمامی نظیر جمله «نقشه نوشتن به ما کمک می‌کند...» استفاده کند.

طرز تلقی افراد روی رضایت شخصی‌شان اثر می‌گذارد. به همین دلیل جنبه مهمی از یادگیری محسوب می‌شود.

وقتی معلم جمله ناقصی را مطرح می‌کند، به فراگیران کمک می‌کند تا با تکمیل جمله ناقص، طرز تلقی خود را ارزیابی کنند. در مرحله بعد فراگیران دور هم جمع می‌شوند تا این طرز تلقی را بررسی و بهترین مورد را انتخاب کنند. سپس مجدداً هر فرد پاسخ خود را تکرار می‌کند تا مشخص شود که آیا تغییری در آن رخ داده است یا خیر و به این صورت فراگیران قادر خواهند بود طرز تلقی‌شان را بر یک پایه محکم از حقایق و اطلاعات و منطق استوار کنند.

عمده‌ترین ویژگی این روش تقویت تفکر انتقادی در دانش‌آموزان و نیز زمینه‌سازی شرایطی برای شنیدن عقاید متفاوت است.

پس از پرسش و پاسخ و آماده کردن زمینه آموزش درس اول وارد محتوای متن می‌شویم و با استفاده از نمودارها و بررسی متن صفحه ۱۸ ساختار متن را آموزش می‌دهیم.

فعالیت‌های نگارشی یک

در انتهای جلسه اول برای تثبیت آموزه‌های درس، اولین فعالیت نگارشی انجام می‌شود. هدف از پرسش نخست فعالیت نگارشی، تقویت توانایی بازشناسی (تشخیص) است که در این درس باید ساختمان یک نوشته براساس تقسیم‌بندی‌های مطرح شده در درس را شناسایی کنند. به‌سختی دیگر در گام اول از دانش‌آموز انتظار تولید نداریم، بلکه تنها می‌خواهیم ساختار نوشته را تحلیل و اجزای آن را شناسایی کند.

موضوع : زبان‌های ما

بند مقدمه : زبان، عامل پیوند با دیگران، پیام دادن و گفت و گوست. اکنون اگر از شما بپرسند : «چند زبان داریم؟» جواب خواهید داد : «خب معلوم است یک زبان!»؛ اما با کمی تأمل، درمی‌یابیم که از راه‌های دیگر هم می‌توانیم پیام بدهیم و با دیگران سخن بگوییم.

بندهای بدنه : ما علاوه بر این زبان؛ یعنی زبانی که با آن حرف می‌زنیم، زبان‌های دیگری هم داریم، مثلاً وقتی از دور یکی از دوستانمان را می‌بینیم و برایش دست تکان می‌دهیم، در واقع بدون آنکه سخنی بر زبان آوریم، با او ارتباط برقرار می‌کنیم؛ سلام می‌کنیم و احوالش را می‌پرسیم.

هنگامی که مُبصرِ کلاس انگشتش را روی لب و بینی‌اش می‌گذارد، در واقع به دانش‌آموزان یادآوری می‌کند که ساکت باشند و نظم کلاس را برهم نزنند.

به کمک دیگر اعضای بدن هم می‌توانیم، پیامی را به دیگران بفهمانیم، مثل حرکتِ سر، چشم، ابرو و... به این زبان‌ها، «زبان‌های بدن» می‌گویند.

بند نتیجه : بنابراین، اگر زبان‌های بدن خود را خوب بشناسیم و به موقع آنها را به کار بگیریم، با دیگران ارتباط مؤثرتری خواهیم داشت.

■ جلسهٔ دوم

۱- درست‌نویسی

۲- فعالیت نگارشی دو

۳- بخش اول فعالیت نگارشی سه

درست‌نویسی

هدف از این بخش، آشنایی گام به گام دانش‌آموزان با هنجارهای نوشتن به زبان معیار فارسی امروز است. در این درس به کاربرد تنوین در واژه‌های فارسی اشاره شده است.

در نوشتن باید از به کار بردن قواعد زبان‌های دیگر برای واژه‌های زبان فارسی پرهیز کنیم. یکی از این موارد، به کار بردن تنوین بر سر واژه‌های فارسی است؛ مانند گاهاً، خواهشاً، دوماً، زباناً، ناچاراً و ...

نمونه‌های غیر معیار	کاربرد معیار
گاهاً دیده می‌شود...	گاهی دیده می‌شود...
گاهاً دانش‌آموزان دبیرستان...	گاهگاه/گاه گاه دانش‌آموزان دبیرستان...
خواهشاً در این کار دخالت نکن.	خواهش می‌کنم در این کار دخالت نکن.
دوماً/سوماً غیر از من کسان دیگری هم بودند.	دوم اینکه/سوم اینکه غیر از من کسان دیگری هم بودند.
هر کس زباناً، جاناً و مالاً خدمتی کرده است، خداوند یار و نگهدارش.	هر کس زبانی، جانی و مالی خدمتی کرده است، خداوند یار و نگهدارش.
او ناچاراً از اینجا رفت.	او به ناچار از اینجا رفت.

جمله‌های زیر را ویرایش کنید :

– این موضوع را تلفناً به دوستم گفتم.

ویراسته : این موضوع را تلفنی به دوستم گفتم.

– برای حفظ میهن، جاناً و مالاً باید تلاش کرد.

ویراسته : برای حفظ میهن باید، با جان و مال تلاش کرد.

فعالیت نگارشی دو

در دومین تمرین نوشتاری، هدف تقویت توانایی آفرینش و نوشتن است. در واقع پس از اینکه اطمینان حاصل شد دانش‌آموزان در مرحله تشخیص، ساختار

نوشته را آموخته‌اند، به مرحله تولید می‌رسیم. دانش‌آموزان با توجه به ساختاری که در درس آمده، به دلخواه فرصتی پیدا می‌کنند تا بنویسند.

فعالیت نگارشی سه

هدف از بخش سوم فعالیت‌های نگارشی، پرورش توانایی داوری، نقد و تحلیل است. دانش‌آموزان می‌توانند (در ضمن اجرای روش ارزیابی عملکرد) سنجه‌هایی را به این بخش بیفزایند. ایجاد فرصت برای گفت‌وگو و همفکری میان اعضای گروه، شگرد مناسبی برای آماده کردن و پروردن ذهن برای نوشتن در این فعالیت است.

بهترین روش برای اجرای فعالیت سه، در تمامی دروس، بهره‌گیری از روش «قضاوت عملکرد» است. یکی از دانش‌آموزان نوشته تولیدی خود را در کلاس می‌خواند و دیگران گروه‌بندی می‌شوند و با استفاده از معیارهای فعالیت سه، نوشته او را در گروه ارزیابی می‌کنند. معیارهایی که در این شماره آمده‌اند، مبتنی بر آموزه‌های درس‌اند؛ لذا کاملاً ملموس و روشن‌اند. زمانی که دانش‌آموزان براساس این معیارها به تحلیل نوشته‌ها می‌پردازند؛ آموزه‌های درس را در یک کارگاه عملی مرور می‌کنند و می‌آموزند اشتباهات نوشته‌دوستانشان را تکرار نکنند.

«تفکر انتقادی» یکی از مهارت‌های ده گانه زندگی است که از سوی «سازمان بهداشت جهانی» معرفی شده است. معلم در پرورش تفکر انتقادی دانش‌آموز نقش مهمی دارد. به دلیل اینکه تمام رفتار معلم می‌تواند الگوی دانش‌آموز قرار بگیرد، لذا او قادر است دانش‌آموزانی نقاد و پرسشگر تربیت کند که قدرت نقد و تحلیل مسائل مختلف را داشته باشند.

بسیاری از اشخاص معنای نقد را معادل مفاهیمی نظیر سرزنش، خرده‌گیری، عیب‌جویی و... می‌دانند. از این رو تعجبی ندارد اگر انتقاد به مفهوم رایج آن نوعی اهانت تلقی شود؛ چرا که به‌طور مثال انتقادکننده حرفی را می‌زند و سپس فرض می‌کند که دیگر نیازی نیست چیزی بگوید یا بشنود و بدین طریق در حقیقت انتقاد، شنونده را هم به واکنش منفی وامی‌دارد و این فرایند به جای آنکه به صورت گفت‌وگویی دوسویه و سازنده انجام گیرد، یک‌سویه و ویرانگر می‌شود. اما به واقع واژه نقد، یک ارزیابی عینی و بی‌طرف از

افکار و اعمال مشاهده شده است و از دانش‌آموزی که کار نقد را انجام می‌دهد، انتظار می‌رود همان‌طور که معایب و نقاط ضعف دوستان (ناهماهنگ بودن نوشته با سنجه‌های معرفی شده در درس) را بیان می‌کند، خوبی‌ها و جنبه‌های مناسب آن (هماهنگی با سنجه‌های معرفی شده) را نیز بازگو کند و سپس با سنجش هر دو جنبه آن داوری کند. (پرورش تفکر خلاق و انتقادی، رابرت بوسترام)

هدف‌های کلی از نقد دانش‌آموزی :

- تقویت مهارت تفکر انتقادی (یکی از مهارت‌های ده گانه زندگی)
- برقراری ارتباط مؤثر و سازنده بین انتقادکننده و انتقادشونده
- تحت تأثیر قرار دادن و به تحرک واداشتن انتقادشونده
- پرورش قدرت تحمل شنیدن سخنان منتقدان
- تقویت تمرکز و درک شنیداری
- تقویت ذهن تحلیلیگر
- آشنایی با نقد عملی
- نوشتن نقدهای ساده و ارزیابی نوشته‌های یکدیگر

بایدها و نبایدها در نقد آثار دانش‌آموزی

- باید بدانیم : «به طور دقیق از چه بخشی می‌خواهیم انتقاد کنیم؟» و از کلی گویی بپرهیزیم.
- بعد از تعیین مورد خاصی که قصد نقد آن را دارید، باید به این نکته توجه شود که آیا نکته مورد انتقاد را می‌توان تغییر داد یا خیر؟ اگر پاسخ به این سؤال منفی بود، باید به دنبال این باشید که چه باید کرد؟ راه حل ارائه دهید.
- دانش‌آموزان باید از خود بپرسند : «نقد من چه تأثیری در بهتر شدن نوشته می‌تواند داشته باشد؟» نقد، بدون وجود یک انگیزه مثبت و نیرومند برای انتقاد شونده، مانند صدور حکمی است که سود آن صرفاً متوجه انتقادکننده است. ایجاد انگیزه مناسب، باعث می‌شود که فرد احساس کند پذیرش انتقاد به نفع اوست.

- برای سنجش تأثیری که گفته‌های دانش‌آموزان ممکن است به‌جا بگذارند، آنان باید از خودشان بپرسند: «آیا به طرف مقابل نشان دادم که احساساتش را درک می‌کنم؟» زیرا همدلی منتقد با انتقادشونده می‌تواند به‌طور مستقیم یا غیر مستقیم از طریق احساسات، افکار و رفتارشان به انتقادشونده منتقل شود و سازنده و مؤثر باشد.
- دانش‌آموزان در هر موقعیتی باید توجه داشته باشند که نباید از موضع و جایگاه خود به‌عملکرد اطرافیان نگاه کنند؛ بلکه باید دوستانه سعی کنند خودشان را در موقعیت آنها قرار دهند و سپس از آن دیدگاه نوشته را داوری و نقد کنند.

تصویر نویسی

هدف از این بخش، تقویت سواد دیداری، تشخیص و دقت در نگاه دانش‌آموزان است. این تمرین‌ها به‌مرور موجب افزایش تمرکز، توجه، خوب دیدن و دیدن انتقادی در دانش‌آموزان می‌شود.

یکی از اهداف این بخش تقویت توانایی تفسیر، بازنمایی تصاویر و همچنین گسترش معانی و مفاهیم موجود در تصویر است.

«سواد دیداری» به مهارت انسانی در فهم و ترجمه تصویر اطلاق می‌شود. این درک عموماً از نوع آگاهانه است و گونه‌های مختلف بازنمایی تصویری و قواعد دیداری برای درک عملکرد و معنی آنها، در حیطه دانش سواد بصری قرار می‌گیرد. (تاریخ هنر، گامبریچ) تصویرخوانی و سواد دیداری یکی از مهارت‌های مهم انسان و به معنای فهمیدن و درک جهان تصویر است. این مهارت و توانایی با عمل خوب دیدن، پرورش می‌یابد. ضمن این که پیوند میان تجربیات بینایی و سایر حواس، ذخیره‌های ذهنی فرد را در خوانش اثر و درک معنای تصویر، غنی‌تر می‌سازد و ذهن و زبان را برای آفرینش آماده می‌کند.

در بخش تصویر خوانی می‌توان از روش‌های مختلفی استفاده کرد. روش تدریسی که در ادامه آمده است، روشی مناسب جهت تقویت گام‌های نخستین تصویرخوانی است.

روش تدریس: رسیدن از تصاویر به بیان غالب

مراحل روش تدریس:

- ۱- دانش‌آموزان مدتی به تصویر خیره شوند و بگذارند قوی‌ترین حسی که در آنها برانگیخته می‌شود، به درونشان رخنه کند.
 - ۲- برای چند لحظه نگاهشان را از تصویر بردارند.
 - ۳- دوباره به تصویر نگاه کنند و بگذارند چشمشان بدون هیچ کنترلی تمام تصویر را واکاوی کند.
 - ۴- وقتی متوجه شدند یک حس قوی و یک برداشت غالب در آنها پدیدار شد و به درک درستی از تصویر رسیدند، این احساس را در قالب کلمات در آورند.
 - ۵- اگر برای دانش‌آموزی چنین حس و برداشتی پیش نیامد، آن دانش‌آموز از خود بپرسد: «اولین چیزی که در این تصویر به چشم می‌خورد چیست؟ یا چه چیز مهمی در این تصویر وجود دارد؟»
 - ۶- دانش‌آموزان نباید سعی کنند حتماً طبق قاعده درپی درک معنایی عمیق باشند.
 - ۷- آنان نباید تلاش کنند مصادیق مشابه هم کلاسی‌های خود را بیابند؛ چرا که تصویرخوانی مقدمه‌ای است برای ابراز نقطه نظرات شخصی و بیان احساسات درونی که به هیچ‌وجه نباید تحت تأثیر نظرات دیگران قرار گیرد.
 - ۸- برای تصویرخوانی دانش‌آموزان باید کمی صبور باشند و بگذارند بدون پیش‌داوری تفسیری که می‌خواهد در ذهنشان نقش ببندد، به خوبی تکامل یابد؛ زیرا مغز انسان به ندرت در یک حالت باقی می‌ماند.
 - ۹- واژگان کم کم به ذهن آنان سرازیر می‌شود. این واژگان را روی کاغذ بنویسند.
 - ۱۰- در مرحله‌نهایی یک بار دیگر نگاهی کل‌نگر به تصویر داشته باشند و پس از آن شروع به نوشتن کنند. (نوشتن خلاق، گابریله ال. ریکو)
- شگرد (تکنیک) «اسکمپر» هم، برای یافتن نگاه‌ها و طرح‌های جدید و خلاقانه بسیار مناسب است.
- این فن یا شگرد، «طرح تفکر برانگیز» هم نامیده می‌شود، که شامل مجموعه‌ای از

سؤال‌اتی است که به فرد کمک می‌کند تا موضوع و مسئله مورد نظر خود را از زوایای گوناگون، بررسی و بازنگری کند و به اندیشه‌های جدیدی دست یابد که در شرایط معمول تصور چنین اندیشه‌هایی دور از ذهن به نظر می‌آیند.

این روش به نام دکتر «اسبورن» شناخته شده است. واژه «SCAMPER» سرواژه‌ای است که از کنار هم قرار گرفتن حرف اول هفت واژه زیر، ساخته شده است. (اسبورن، ۱۳۷۵)

Substitute	جانشین کردن
Combine	ترکیب کردن
Adapt (Adopt)	اقتباس، تطبیق یا سازگاری
Modify (Magnify)	تغییر دادن، اصلاح کردن و یا بزرگ نمایی
Put to other uses	کاربردهای دیگر
Eliminate	حذف یا کاهش
Rearrangement (Reverse)	بازآرایی یا وارونه‌سازی

می‌توان برای تصویرنویسی تنها از یک یا چند مرحله از این روش استفاده کرد. به عنوان نمونه می‌توانیم از تغییر و بزرگ‌نمایی و حذف یا کوچک کردن استفاده می‌کنیم.

● به تصویر با دقت نگاه کنید. درباره راه‌های تقویت یا بزرگ‌نمایی بخش‌هایی از تصویر بیندیشید.

● تقویت یا بزرگ‌نمایی بخش‌هایی از تصویر می‌تواند ارزش درک آن را بالا ببرد یا این بینش را به ما بدهد که چه اجزایی در یک تصویر مهم‌تر است.

● با توجه به تصویر، سؤالات کمکی بنویسید.

نمونه‌هایی از سؤالات کمکی:

- چه بخشی را می‌توان تقویت یا برجسته‌تر کرد؟
- چه بخشی را می‌توان بزرگ‌نمایی کرد یا آن را اغراق‌آمیز بیان کرد؟
- چه بخشی را می‌توان بالاتر، بزرگ‌تر یا قوی‌تر کرد؟
- آیا می‌توان بسامد و تکرار آن را افزایش داد؟

— آیا می‌توان ویژگی‌های بیشتری به آن اضافه کرد یا به طریقی به ارزش آن افزود؟
در مرحله بعد از «حذف یا کوچک کردن» بهره بگیرید.
حذف یا کوچک کردن: به این فکر کنید که اگر بخش‌هایی از اندیشه را حذف می‌کردید،
چه اتفاقی می‌افتاد. ساده‌سازی کنید و اجزا را کاهش داده، حذف کنید.

● با توجه به تصویر، سؤالات کمکی بنویسید.

نمونه‌هایی از سؤالات کمکی:

— چگونه می‌توانم آن را ساده کنم؟

— چه بخش‌هایی را می‌توان حذف کرد و مطلبی راجع به آن بیان نکرد؟

— چه چیزهایی غیرحیاتی و غیرضروری است؟

— کدام یک از ویژگی‌های تصویر را می‌توان نادیده انگاشت یا حذف کرد؟

— آیا می‌توان آن را به بخش‌های مختلفی تقسیم کرد؟

آیا می‌توان تصویر را فشرده یا کوچک‌تر کرد؟

بعد از پاسخ‌گویی به این سؤالات، انشایی را با نگاهی نو می‌نویسیم.

بخش دوم: در جلسه دوم می‌توان از روش تدریس شیوه قضاوت عملکرد

برای نقد و تحلیل نوشته‌ها به صورت کار گروهی بهره جست. در این جلسه دانش‌آموزان به صورت فردی به ارزیابی نوشته‌های دوستانشان می‌پردازند.

نکاتی درباره ارزیابی

ارزیابی از آموزه‌های این درس، در دو حیطه ساختار و محتوا و بر بنیاد شیوه نامه

ارزیابی شکل می‌گیرد.

الف) ساختار: ساختار نوشته براساس معیارهای هر درس، ارزیابی می‌شود.

ب) محتوا: بخش محتوا با توجه به عناصر زبانی و پیام محتوایی آموزه‌های درس

ارزیابی می‌شود. در بررسی عناصر زبانی به مواردی از قبیل: کاربرد واژگان، دامنه واژگان،

پیام متن و... توجه می‌شود.

نیاز به نگارش فقط برای زنگ انشا نیست بلکه نیازی برای تمام زندگی است.